

YEŞİL SOL
PARTİ

TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 647
Tarih : 21.06.2023

10/38

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı tüm Kuran kurslarında çocuk ölümleri, çocuklara yönelik tüm hak ihlallerinin araştırılması, sorumluların açığa çıkarılması, denetim mekanizmalarındaki ihmallerin incelenmesi ve bu tür vakaların tekrarlanmasının engellenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini bilgilerinize arz ederim.21.06.2023

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

GEREKÇE

2012 yılında “Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun” değişikliği ile Kuran kurslarındaki 12 yaş sınırlaması kaldırılmıştır. 2015 yılında 15 bin 265 olan 4-6 Yaş Kuran kurslarındaki öğrenci sayısı, 2019 yılında 170 bin 513’e, 2020 yılında ise 181 bin 808’e ulaşmıştır. Ensar vakfı davası gibi Kuran kurslarında çocuklara yönelik hak ihlalleri kimi zaman basına yansımıştır. Söz konusu ihlaller toplumda infiale neden olmuş ancak başta yaşam hakkı olmak üzere çocuklara yönelik ihlaller artmıştır.

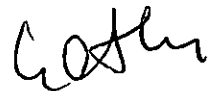
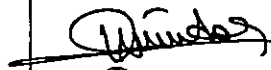
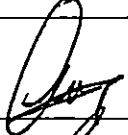
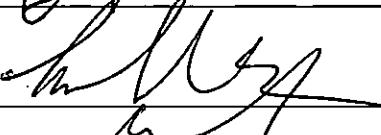
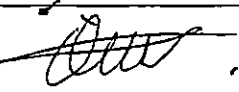
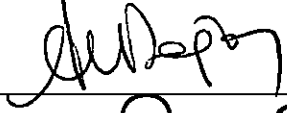
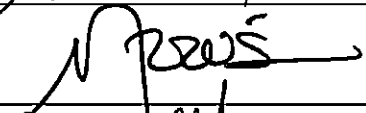
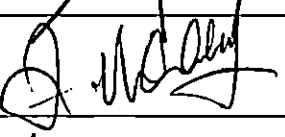
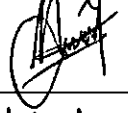
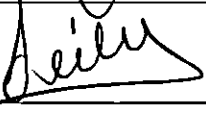
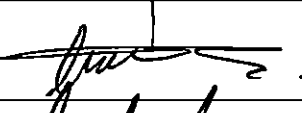
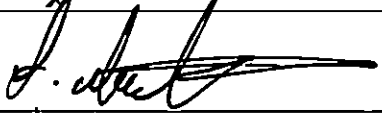
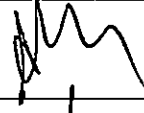
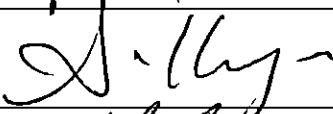
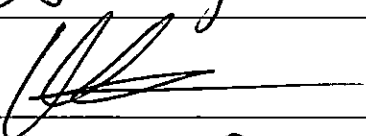
2018 yılında Urfa’da Menzil Cemaati’nin çiftliğinde kaçak olarak çalıştırılan Suriyeli bir ailenin iki küçük çocuğu, 2 yaşındaki Selin ve 3 yaşındaki Mehmed, traktöre bağlı yer karma makinesi kapılarak yaşamlarını yitirmiştir. Olaya dair bilirkişi raporunda hiçbir önlem alınmadığı belirtilmiştir. Olayın sorumluları ise kan parası ödenerek olayın kapatıldığını belirtmiştir.

3 Temmuz 2021 tarihinde Muş Merkez ilçesinde yatılı Karşıyaka Kuran Kursu’nun tuvalet kapısının kolunda kemerle asılı bir halde bulunan 12 yaşındaki Mehmet Halit Yavuz yaşamını yitirmiştir. Olay sonrası aile, olayın cinayet olabileceğinden şüphelenmiştir. Muş Devlet Hastanesi’nde ilk müdahaleyi yapan doktorun ‘Bu intihara benzemiyor, el izleri ve morarma görüyorum’ beyanlarında bulunmuştur. Olaya dair soruşturmaya kısıtlama kararı getirilmiş, Muş Müftülüğü, Muş Valiliği, Adalet Bakanlığı veya Diyanet İşleri Başkanlığı herhangi bir açıklama yapmamıştır. Soruşturma sonucunda aynı Kuran kursunda yatılı kalan 14 yaşındaki Y.Ç. tutuklanmış, indirim uygulanarak 7 yıl hapis cezası verilmiştir. Dosyanın İstinaf Mahkemesi aşamasında olduğu bilinmektedir. Olayın yaşandığı kurs ise bir süre kapalı kalmış fakat sonrasında yeniden açılmıştır.

14 Haziran 2023 tarihinde Urfa’da Menzil tarikatı mensuplarının kurduğu Semerkand Vakfı’na ait olduğu belirtilen bir kaçak kursta okuyan 12 yaşındaki Abdülbaki Dakak, kursun yakınlarında bir ahırda ölü bulunduğu basına yansımıştır. Dakak’ın yakınları ve ailesi, kayıp olduğunu öğrendiklerinde medreseden kaçmış olabileceğini düşündüklerini, intihar edecek biri olmadığını dile getirmiştir. Dakak’ın ölümünden bir hafta önce babasını aradığı ve “Baba cuma günü karnemi alıp geleceğim” dediği belirtilmiştir.

Anayasa 41.madde “Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır”, TCK 77.madde, 94.madde, 96.madde, 103.maddelerinde ve Uluslararası Sözleşmelerce çocuklara karşı işlenen suçların önlenmesi ve koruyucu tedbirlerin alınması garanti altına alınmıştır. Türkiye’nin imzacısı olduğu Lanzarote Antlaşması ile BM Çocuk Hakları Sözleşmesi ise çocuk haklarını korumayı ve önlemler almayı taahhüt eder. Son yıllarda Kuran kurslarında artan çocuk ölümleri, çocuk hakları ihlallerinin araştırılması, bu ihlallerin önüne geçilmesi elzemdir. Fakat birçok vakada resmî kurumlar açıklama yapmaktan kaçınmış, faillere indirim verilmiş, kurslar ise yeniden açılmıştır. Söz konusu uygulamalar çocuklara yönelik suçları teşvik etmekle kalmayıp Kuran kurslarının dokunulmaz olduğu gibi abes bir algı yaratmaktadır.

Yukarıda bahsi geçen vakalar, hak ihlallerinin münferit olmadığı, denetim mekanizmaların etkili çalışmadığı şüphesini de güçlendirmektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı’na bağlı Kuran kurslarında çocuklara yönelik yaşam hakkı ihlali başta olmak üzere, istismar, şiddet gibi ihlallere yönelik denetim ve etkin soruşturma mekanizmalarını başlatılması adalete güveni tesis edecektir. Dolayısıyla Kuran kurslarında çocuk ölümleri, çocuklara yönelik tüm hak ihlallerinin araştırılması, sorumluların açığa çıkarılması, denetim mekanizmalarındaki ihmallerin incelenmesi elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	